Τα Χριστούγεννα των ποιητών

Μηνὶ δεκεμβρίῳ κε΄, κοντάκιον τῆς Χριστοῦ γεννήσεως,

ἦχος γ΄, φέρον ἀκροστιχίδα· τ ο ῦ τ α π ε ι ν ο ῦ Ῥ ω μ α ν ο ῦ ὕ μ ν ο ς

Προοίμιον

Ἡ παρθένος σήμερον * τὸν ὑπερούσιον τίκτει,
καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιον * τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει·
ἄγγελοι μετὰ ποιμένων * δοξολογοῦσι,
μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος * ὁδοιποροῦσι·
δι᾽ ἡμᾶς γὰρ * ἐγεννήθη
παιδίον νέον, * ὁ πρὸ αἰώνων Θεός.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης,

«Εάν το Πάσχα είναι η λαμπροτάτη του Χριστιανισμού εορτή, τα Χριστούγεννα βεβαίως είναι η συγκινητικωτάτη» γράφει στην Εφημερίδα της 25ης Δεκεμβρίου του 1887 ο **Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης**, ο οποίος έγραψε και ποιήματα. Ένα από αυτά αναφέρεται στον ναό της Γεννήσεως, στο διήγημα «Στο Χριστό στο Κάστρο» (1892):

Με χρόνους με καιρούς και ήμισυ καιρού,
κάποιος αμαθής, αμαρτωλός χυδαίος,
καμμία γυναίκα του λαού πτωχή
σ' ενθυμείται κι έρχεται να σου φέρ'
όχι χρυσόν, αλλά ολίγο λιβάνι,
ένα κερί, κι ολίγο λάδι στην μποτίλια/
σ' εσέ που είσαι όλων ο δοτήρ.

Κωστής Παλαμάς

.....
Μέσα μου λάμπουν ξάστεροι ουρανοί,
και το κορμί μου, φάτνη ταπεινή,
βλέπω κι αλλάζει, γίνεται ναός.
Ω! μέσα μου γεννιέται ένας Θεός.

Γεώργιος Δροσίνης

.....
Την άγια νύχτα τη χριστουγεννιάτικη, / ποιος δεν το ξέρει;
Των μάγων κάθε χρόνο τα μεσάνυχτα / λάμπει τ' αστέρι.
Κι όποιος το βρει μες' στ' άλλα αστέρια ανάμεσα / και δεν το χάσει σε μια άλλη Βηθλεέμ ακολουθώντας το / μπορεί να φτάσει.

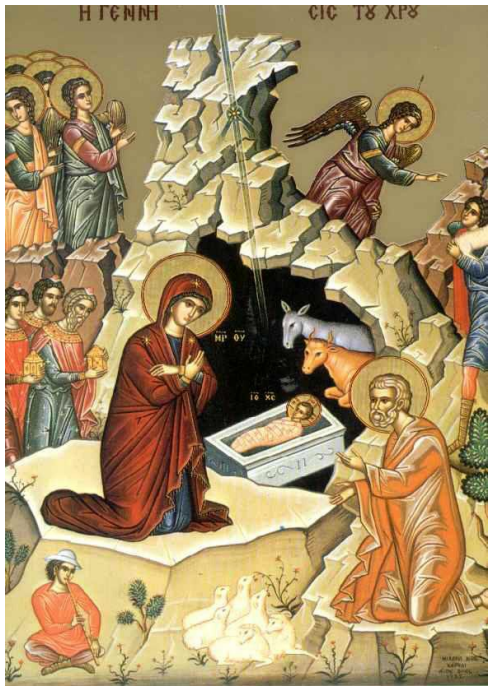

«Νύχτα χριστουγεννιάτικη», 1935

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ, “ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΗ ΣΑΛΠΙΓΓΑ” (1969)

Αν μπορούσες να ακουστείς
θα σου έδινα την ψυχή μου
να την πας ως την άκρη του κόσμου.
να την κάνεις περιπατητικό αστέρι ή ξύλα
αναμμένα για τα Χριστούγγενα – στο τζάκι του Νέγρου
ή του Έλληνα χωρικού. Να την κάνεις ανθισμένη μηλιά
στα παράθυρα των φυλακισμένων. Εγώ
μπορεί να μην υπάρχω ως αύριο.
Αν μπορούσες να ακουστείς
θα σου έδινα την ψυχή μου
να την κάνεις τις νύχτες
ορατές νότες, έγχρωμες,
στον αέρα του κόσμου.

Να την κάνεις αγάπη.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ, “Ο ΗΛΙΟΣ Ο ΗΛΙΑΤΟΡΑΣ” (1971)

Πολλά δε θέλει ο άνθρωπος
να ‘ν’ ήμερος να ‘ναι άκακος

λίγο φαΐ λίγο κρασί
Χριστούγεννα κι Ανάσταση

κι όπου φωλιάσει και σταθεί
κανείς να μην του φτάνει εκεί

Μα ‘ρθαν αλλιώς τα πράματα
τονε ξυπνάν χαράματα

τον παν τον φέρνουν πίσω μπρος
του τρώνε και το λίγο βίος

κι από το στόμα την μπουκιά
πάνω στην ώρα τη γλυκιά

του τηνε παίρνουνε κι αυτή
Χαρά στους που ‘ναι οι Δυνατοί!

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ, “Η ΓΕΝΝΗΣΗ” (1983)

Ένα άλλο βράδυ τον άκουσα να κλαίει δίπλα.

Χτύπησα την πόρτα και μπήκα. Μου ‘δειξε πάνω στο κομοδίνο ένα μικρό ξύλινο σταυρό.

«Είδες –μου λέει- γεννήθηκε η ευσπλαχνία! Έσκυψα τότε το κεφάλι κι έκλαψα κι εγώ.

Γιατί θα περνούσαν αιώνες και αιώνες και δε θα ‘χαμε να πούμε τίποτα ωραιότερο απ’ αυτό.